

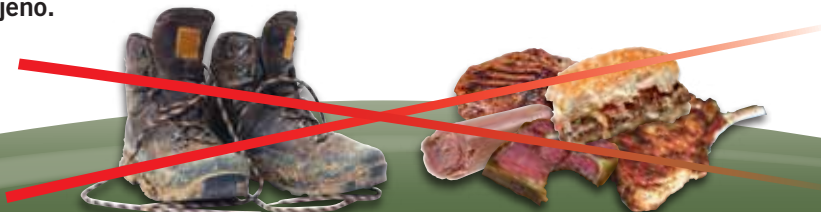
POMEMBNO!

ZA REJCE

- Pri delu z živalmi dosledno uporabljajte zaščitno obutev in obleko ter poskrbite za razkuževanje.
- Omejite dostop osebam na dvorišče oziroma v hleve s prašiči.
- Nabavljajte živali iz preverjenih rej oziroma dajte novo nabavljene živali v izolacijo.
- Postavite razkuževalne bariere pred vhodom v hleve.
- Preprečujte stik med domačimi in divjimi prašiči (živali v izpustih, prosti reji,...).
- S potovanj iz drugih držav ne prinašajte mesa in mesnih izdelkov v prtljagi.

ZA LOVCE

- Bodite posebej pozorni na spremembe zdravstvenega stanja v populaciji divjih prašičev.
- Če najdete poginulega divjega prašiča ali pri rednem odstrelu divjih prašičev opazite znake, na podlagi katerih bi lahko posumili na APK (nenavadno obnašanje divjih prašičev, neboječi, zaostajajo za tropom, ležijo...), to nemudoma javite na UVHVVR ali Center za obveščanje (112).
- Če imate doma prašiče, po lovu oziroma stiku z divjimi prašiči obleko in obutev zamenjajte, očistite in razkužite, prav tako si, preden pridete v stik z domačimi prašiči, temeljito umijte in razkužite roke.
- Z lovskega turizma ne prinašajte izdelkov (lovske trofeje, surovine in živila) z območij, kjer veljajo omejitve zaradi APK oziroma se prepričajte, da je to dovoljeno.

Podrobnejše informacije o bolezni, razširjenosti in ukrepih so dostopne na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin: <http://www.uvhvvr.gov.si/>.

AFRIŠKA PRAŠIČJA KUGA

Zaradi pojava APK se populacije divjih prašičev znatno zmanjšajo ali celo izginejo

Ostanki divjih prašičev, poginulih zaradi APK

Za APK je značilna visoka smrtnost, tudi do 100%

O BOLEZNI

Afriška prašičja kuga (APK) je nalezljiva virusna bolezen domačih in divjih prašičev, za katero ni cepiva.

Za bolezen so značilne velike izgube, predvsem zaradi omejitev trgovanja in izvoza v tretje države.

V preteklosti je bila bolezen, kot že ime pove, omejena na države Afrike, v zadnjih letih pa se je po vnosu v Gruzijo in Rusijo razširila v Baltske države, na Poljsko, Češko in v Romunijo. APK je že vrsto let prisotna tudi na Sardiniji, kjer je bolezen endemična.

V letu 2017 je bilo v Evropi prijavljenih 3.985 pojavov APK pri divjih prašičih in 265 pojavov pri domačih prašičih.

KLINIČNI ZNAKI

Domači prašiči

Klinični znaki niso specifični, vendar pa lahko na podlagi pogina med prašiči vseh kategorij posumimo na APK. Bolezen je podobna klasični prašičji kugi (KPK). Lahko se pojavijo naslednji klinični znaki:

- nenaden pogin, brez očitnih znakov,
- povišana telesna temperatura (40,5 – 42°C),
- rdečina po koži – vršički ušes, repa, spodnjih delov okončin, deli prsi in trebuha,
- zmanjšan apetit, apatičnost, cianoza, motnje v koordinaciji, ki se pojavijo v 24 – 48 urah pred poginom,
- bruhanje, driska (včasih krvava) in izcedek iz oči,
- pogin v 6 – 13 dneh, včasih v 20 dneh,
- abortusi in
- smrtnost (lahko do 100%).

Divji prašiči

Pri divjih prašičih se bolezen kaže kot nenaden pogin večjega števila živali na določenem območju. Zaradi pojava APK se lahko populacije divjih prašičev na okuženih območjih znatno zmanjšajo ali celo izginejo.

VNOS IN ŠIRJENJE BOLEZNI

Bolezen najpogosteje vnesejo na nova, neokužena območja, okuženi divji prašiči. Za prenos bolezni na daljše razdalje pa je po navadi kriv človek s svojim ravnanjem (odmetavanje ostankov hrane, ki vsebujejo meso okuženih živali).

Ko je bolezen prisotna, se širi predvsem z neposrednim stikom zdravih domačih ali divjih prašičev z okuženimi (mrtvimi ali bolnimi) domačimi ali divjimi prašiči.

Pri širjenju bolezni imajo pomembno vlogo tudi ljudje, ki s svojim ravnanjem omogočajo prenos bolezni na neokužene domače ali divje prašiče:

- nezadostno čiščenje in razkuževanje po stiku z okuženimi živalmi, trupli poginulih okuženih živali in vsem, kar je lahko prišlo v stik z virusom (npr. obutev, oblačila, vozila, druga oprema),
- krmljenje prašičev s pomijami - ostanki hrane, ki vsebujejo meso ali mesne izdelke okuženih živali.

Bolezen ni nevarna za ljudi.

EKONOMSKI POMEN

Pojav APK ima velik ekonomski pomen, saj škode, ki nastanejo zaradi pojava APK, prizadenejo predvsem:

- prašičerejo in gospodarstvo:
  - virus povzroča pogine prašičev,
  - gospodarske izgube kmetov zaradi omejitev mednarodne trgovine z živalmi in mesom,
  - gospodarske izgube za lovce,
- divje živali in lov:
  - zaradi APK se populacije divjih prašičev znatno zmanjšajo ali celo izginejo,
  - omejitev ali popolna prepoved lova na nekaterih okuženih območjih (vključno z zbiranjem trupel in trofej).

PREPREČEVANJE BOLEZNI

Pri preprečevanju bolezni imajo lovci zelo pomembno vlogo, saj s svojim ravnanjem v veliki meri vplivajo na širjenje bolezni med divjimi prašiči – širjenje lahko omejijo ali pa pospešijo.

Evropska unija in pristojni organi v okuženih državah članicah izvajajo številne ukrepe za nadzor in izkoreninjenje bolezni, vendar je pri tem ključnega pomena dobro sodelovanje z lovci (in njihovimi združenji) ter s kmeti (in njihovimi združenji). Lovci spremljajo zdravstveno stanje v populacijah divjih živali in imajo ključno vlogo pri varovanju zdravja živali, vključno z domačimi živalmi.

Bodite pozorni in vsako nenavadno obnašanje divjih prašičev prijavite na Center za obveščanje (112)

Če opazite nenavadno vedenje divjega prašiča ali če najdete mrtvega divjega prašiča, pomislite na možnost okužbe z APK in o tem takoj obvestite Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) ali Center za obveščanje na tel. št. 112.

Viri slik:

Dr. Edvīns Oļševskis, Food and Veterinary Service of Latvia, www.peta.org, www.outdoorhub.com, www.adventuresportsnetwork.com